

Мануїлова Катерина Віталіївна
katerinamanyilova@gmail.com
д. держ. упр., доц.
кафедри менеджменту і логістики
Одеської національної академії харчових технологій

Пурцхванідзе Ольга Вахтангівна
olga.kenga@ukr.net
к. філ. н., доцент
кафедри менеджменту і логістики
Одеської національної академії харчових технологій

Колеснікова Катерина Семенівна
ekolesnikova.od@gmail.com
к. е. н., доцент
кафедри менеджменту і логістики
Одеської національної академії харчових технологій

ПУБЛІЧНА ВЛАДА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Сьогодні можна з упевненістю стверджувати, що за чисельністю жертв, масштабами захворювання коронавірусною інфекцією, а також значним негативним впливом на соціально-економічну сферу всіх держав світу спалах пандемії COVID-19 є найбільшим і безпрецедентним викликом у перших двох декадах XXI століття.

Багатьом людям довелося змінити своє «доковідне» життя й перейти на дистанційну форму роботи й освіти. Сьогодні у світі лишаються риторичними питання: Коли повернемося до традиційного «безкарантинного» повсякденного життя? або Повернімося ми до того життя, яке існувало до пандемії?

Не лишилась осторонь від світових процесів й наша держава, хоча офіційно пандемія в Україні та карантинні обмеження почалися дещо пізніше (з початку 2020 р.) ніж в інших державах. Втім, виявилось очевидним те, що Україна була не готова до подолання негативних наслідків пандемії. Окрім різкого зростання захворюваності та смертності від COVID-19 в Україні відбулось й значне погіршення економічних показників. Зокрема, згідно із даними Національного банку України, у 2020 р. відбулось зниження реального ВВП на 4%. Падіння виробництва у 2020 р. було викликано впровадженням жорстких

заходів щодо охорони здоров'я в Україні та за кордоном, ослабленням внутрішнього попиту та різким падінням рівня торгівлі та інвестицій, зокрема споживчий попит знизився з 92,2 % у грудні 2019 р. до 60,7 % р. у січні 2020 р. Зовнішньоторговельний оборот впав приблизно на 7,5 % [¹, С. 3].

Швидке розповсюдження коронавірусної інфекції виявило багато недоліків у вітчизняній медичній сфері й яскраво засвідчило неспроможність вітчизняної сфери охорони здоров'я вчасно та ефективно реагувати на зовнішні виклики. Проблеми виникли, як і у більшості держав світу, із забезпеченням медичних працівників і населення засобами індивідуального захисту. Так, станом на березень 2020 р. країни світу, що постраждали від пандемії COVID-19, мали суттєві труднощі із забезпеченням ЗІЗ медичних працівників. Зокрема, генеральний директор ВООЗ доктор Тедрос Адханом Гебрейесус, зазначив, що промисловість та уряди повинні діяти швидко, щоб збільшити пропозицію, пом'якшити експортні обмеження та вжити заходів для припинення спекуляцій та накопичень. ... З початку спалаху COVID-19 ціни зросли... Постачання можуть тривати місяцями, маніпуляції на ринку широко поширені, а запаси часто продаються тому, хто пропонує найвищу ціну» [²]. Незважаючи на негативні явища, швидко зростає кількість хірургічних масок, респіраторів і халатів.

Щодо України, окрім нестачі засобів індивідуального захисту коронавірусна криза спричинила додаткове навантаження на недофінансовану українську систему охорони здоров'я та на вітчизняних медиків. Після десятиліть занедбаності українські працівники були не здатні впоратись зі зростанням масштабів глобальної пандемії. Особливо це було помітно у сільській місцевості. Українські медичні заклади у багатьох регіонах були змушені покласти на місцеві підприємства та на волонтерів, які мобілізувались для надання допомоги. У соціальних мережах швидко виникли групи для збору життєво важливих ліків. У багатьох випадках ці зусилля

---

¹ THE COVID-19 CRISIS IN UKRAINE 26 July 2021 COVID-19 // Epidemiological Update. 7 p. URL: <https://www.oecd.org/eurasia/competitiveness-programme/eastern-partners/COVID-19-CRISIS-IN-UKRAINE.pdf> (дата звернення: 05.11.2021).

² Shortage of personal protective equipment endangering health workers worldwide // World Health Organization/ URL: <https://www.who.int/news/item/03-03-2020-shortage-of-personal-protective-equipment-endangering-health-workers-worldwide> (дата звернення: 06.11.2021).

рятували життя, дозволяючи лікарням компенсувати хронічний дефіцит кисневого та вентиляційного обладнання [3].

Перехід на віддалену або дистанційну роботу в умовах пандемії прискорив процес впровадження в роботу органів публічної влади різних інструментів електронного урядування. Так, в Україні було офіційно запущено у 2020 р. мобільний застосунок і веб-портал, розроблений Міністерством цифрової трансформації України, - «Дія».

У додатку «Дія» можна зберігати документи в електронному вигляді, а також можна отримати безоплатно деякі послуги: зокрема здійснити реєстрацію ФОП та юридичних осіб; реєстрацію немовлят (“є-Малятко”); послуги для перевізників і будівельників, а також послуги для власників авто [4].

У 2021 р., сертифікати про щеплення від COVID-19 стали доступними в мобільному застосунку та на єдиному веб-порталі «Дія».

Запровадження «Дії»: по-перше, прискорило роботу державних службовців щодо надання публічних послуг (адміністративних) послуг; по-друге, надало можливість мінімізувати контакти між людьми за для запобігання розповсюдження пандемії COVID-19; по-третє, завдяки «Дії» діяльність органів публічної влади стали більш підзвітні, прозорі та відкриті.

Отже, коронавірусна пандемія змусила нашу державу та інші країни світу переглядати свої прогнози розвитку, короткострокові економічні та соціальні політичні курси, формулювати нові пріоритети на довгостроковий період.

Головний урок, який нам слід винести від кризи, викликаної пандемією: ми маємо усвідомити, що людству необхідно змінювати не лише моделі управління в майбутньому, а й соціальну поведінку людства.

Список використаних джерел:

³ Ozymok Iryna Ukraine’s local authorities and the Covid-19 pandemic. 1 квітня 2021 року. Atlantic council URL:

<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraines-local-authorities-and-the-covid-19-pandemic/> (дата звернення: 04.11.2021).

⁴ Президент, Прем’єр-міністр, Мінцифри презентували мобільний застосунок “Дія”. // Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України

URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/prezident-premyer-ministr-mincifra-prezentovali-mobilnij-zastosunok-diya> (дата звернення: 03.11.2021).

1. THE COVID-19 CRISIS IN UKRAINE. 26 July 2021 COVID-19 // Epidemiological Update. 7 p. URL: <https://www.oecd.org/eurasia/competitiveness-programme/eastern-partners/COVID-19-CRISIS-IN-UKRAINE.pdf> (дата звернення: 05.11.2021).
2. Shortage of personal protective equipment endangering health workers worldwide // World Health Organization
URL: <https://www.who.int/news/item/03-03-2020-shortage-of-personal-protective-equipment-endangering-health-workers-worldwide> (дата звернення: 06.11.2021).
3. Ozymok Iryna Ukraine's local authorities and the Covid-19 pandemic. 1 квітня 2021 року. // Atlantic council
URL: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraines-local-authorities-and-the-covid-19-pandemic/> (дата звернення: 04.11.2021).
4. Президент, Прем'єр-міністр, Мінцифри презентували мобільний застосунок "Дія". // Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України
URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/prezident-premyer-ministr-mincifra-prezentovali-mobilnij-zastosunok-diya> (дата звернення: 03.11.2021).